

**СЕКЦІЯ 2.
УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ
ГЛОБАЛЬНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ**

UDC 339.9(477+437.6)

Ing. MICHAL FABUŠ
PhD,
prorektor pre zahraničné vzťahy,
Vysoká škola ekonomie a manažmentu verejnej správy v Bratislave,
Bratislava, Slovensko,
OKSANA FEJER
PhD,
Mukačevskej štátnej Univerzity,
Mukačevo, Ukrajina

**UKRAJINA A SLOVENSKÁ REPUBLIKA V GLOBÁLNOМ REBRIČKU:
POROVNÁVACIA ANALÝZA**

Dôležitým trendom vo vývoji modernej spoločnosti je vytvorenie jednotnej globálnej spoločnosti založenej na posilňovaní prepojenosti a vzájomnej závislosti národných ekonomík. Ekonomiky sveta sú úzko integrované a prepletené obchodom s tovarom a službami, kapitálovými tokmi (investície), pohybom obyvateľstva, výmenou technológií a v dôsledku toho tvoria globálny hospodársky systém.

S cieľom zhodnotiť efektívnosť činnosti účastníkov globálneho systému sa každoročne vytvárajú globálne medzinárodné rebríčky a indexy za účelom zaradiť krajiny podľa určitých parametrov. Všetky medzinárodné rebríčky a indexy dávajú možnosť zhodnotiť krajinu v 3 hlavných smeroch – ekonomike, politike, sociálnej sfére. Zameriame sa na analýzu ekonomík jednotlivých krajín. Hlavnými ukazovateľmi hodnotenia ekonomického rozvoja krajiny sú: Globálny index konkurencieschopnosti (The Global Competitiveness Index) a jednoduchosť podnikania (Ease of Doing Business) (tabuľka 1).

Tabuľka 1

Charakteristika indexu globálnej konkurencieschopnosti a jednoduchosti podnikania

Názov indexu / Spracovateľ	Účel	Parametre hodnotenia
Globálny index konkurencieschopnosti (The Global Competitiveness Index) / Svetové ekonomické fórum	Zhodnotiť schopnosť ekonomík poskytovať vyššiu obchodnú produktivitu a tým aj vyššie miery hospodárskeho rastu a ekonomického blahobytu národa	Kvalita inštitúcií, infraštruktúra, makroekonomická stabilita, zdravie a základné vzdelanie, vyššie vzdelávanie a odborná príprava, efektívnosť trhu s tovarom a službami, efektívnosť trhu práce, rozvoj finančného trhu, úroveň technologického rozvoja, veľkosť domáceho trhu, konkurencieschopnosť firiem, inovačný potenciál
Jednoduchosť podnikania (Ease of Doing Business) / Svetová banka	Vyhodnotiť právne predpisy týkajúce sa podnikovej regulácie	Zriaďovanie podnikov, získavanie stavebných povolení, napojenie na elektrickú sieť, registrácia majetku, získavanie úverov, ochrana minoritných investorov, zdaňovanie, medzinárodný obchod, realizácia zmlúv, riešenie insolventných problémov

Analyzujeme globálny index konkurencieschopnosti (GCI) a jednoduchosť podnikového indexu na príklade Slovenskej republiky a Ukrajiny (tabuľka 2).

Tabuľka 2

Dynamika pozícií Slovenskej republiky a Ukrajiny v rebríčku globálneho indexu konkurencieschopnosti (GCI) v rokoch 2015-2018 [1]

Krajina	2015-2016 rokoch	2016-2017 rokoch	2017-2018 rokoch	17/18 r. do 15/16 r.
Slovenská republika	67 zo 140 krajín	65 zo 138 krajín	59 zo 137 krajín	↑8
Ukrajina	79	85	81	↓2

Ukrajina v analyzovanom období stratila 2 pozície v celkovom hodnotení a slabými stránkami sú “kvalita inštitúcií”, “infraštruktúra”, “úroveň technologického rozvoja”, “inovačný potenciál”. Slovenská republika má problémy v takých oblastiach – “kvalita inštitúcií”, “efektívnosť trhu práce”, “inovačný potenciál”.

Bežnými problémami pri určení globálneho indexu konkurencieschopnosti oboch krajín sú korupcia, byrokracia, daňové sadzby a daňová regulácia. Ďalším veľkým problémom pre Ukrajinu je nestabilita vlády a realizovanej politiky.

Tabuľka 3

**Dynamika pozície Slovenskej republiky a Ukrajiny v rebríčku indexu výkonnosti podnikov
2015-2018 [2]**

Krajina	2016 rokoch	2017 rokoch	2018 rokoch	2018r. do 2016 r.
Slovenská republika	29 zo 189 krajín	33 zo 190 krajín	39 zo 190 krajín	↓10
Ukrajina	83	80	76	↑7

Ukrajina počas analyzovaného obdobia nevýznamne zlepšila svoju pozíciu v celkovom ratingu a problémy pretrvávajú pri získavaní stavebných povolení, napojení na systém dodávky elektriny, ochrany minoritných investorov, medzinárodný obchod, plnení zmlúv, riešení problémov platobnej neschopnosti. Slovenská republika v rebríčku patrí medzi 50 najlepších krajín z hľadiska jednoduchosti podnikania, ale jej slabinou zostáva otázka získavania stavebných povolení a ochrany minoritných investorov.

Všeobecne platí, že Ukrajina nevykazuje významný ekonomický prielom podľa výskumných indexov, čo môže znamenať neefektívnosť alebo nedostatok kvalitatívnych zmien v ekonomike. Slovensko ako členský štát EÚ má lepšie ukazovatele v rebríčku, ale medzi krajinami EÚ sa nachádza pozadu.

Zoznam použitých zdrojov:

1. *The Global Competitiveness Report [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://www.weforum.org/reports/the-global-competitiveness-report-2018/2017/2016>*
2. *Doing Business 2018/2017/2016 [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.doingbusiness.org/en/reports/global-reports/doing-business-2018/2017/2016>*

UDC 339.92(477+437.6)

Ing. MARIÁN KOVÁČ, PhD,
riaditeľ zahraničného oddelenia,
Vysoká škola ekonómie a manažmentu verejnej správy v Bratislave,
Bratislava, Slovensko,
TATIANA TOVT
PhD,
Mukačevskej štátnej Univerzity,
Mukačevo, Ukrajina

**PRIORITY ROZVOJA UKRAJINSKO-SLOVENSKEJ CEZHRANIČNEJ
SPOLUPRÁCE**

Cezhraničná spolupráca je jedným z prioritných smerov vzájomných vzťahov medzi Ukrajinou a Slovenskou republikou. Slúži ako účinný nástroj pre európsku integráciu Ukrajiny a vytvorenie spoločnej priestorovej zóny bezpečnosti, európskych humanitárnych hodnôt na oboch stranách hranice. Veď medzi Ukrajinou a Slovenskom sú už tradične úzke vzťahy, ktoré podporujú mnohostrannú, vzájomne prospešnú spoluprácu.

Ukrajinsko-slovenský cezhraničný región pozostáva z troch administratívnych územných jednotiek: z ukrajinskej strany – Zakarpatská oblasť, zo slovenskej strany – Prešovský a Košický samosprávny kraj. Okresy Sobrance, Michalovce a Trebišov Košického kraja a okres Snina Prešovského kraja hraničia priamo s Ukrajinou a Velykobereznianský, Perečynský okres a

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>